

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 10, 2025

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:494](#) 01-04-2025

Heeft het hof de verklaring van de inmiddels overleden getuige voor het bewijs kunnen gebruiken, terwijl de verdediging ten aanzien van die, inmiddels overleden, getuige niet het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:495](#) 01-04-2025

Heeft de verdachte vrijwillig afstand gedaan van zijn recht om bij de behandeling van de zaak aanwezig te zijn?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:496](#) 01-04-2025

Mocht het hof volstaan met het opmaken van een verkort proces-verbaal van de terechtzitting en is er sprake van verjaring van het recht tot strafvordering?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:498](#) 01-04-2025

Moet uit de bewijsvoering blijken dat slachtoffers materieel nadeel leden, en kon het hof de vordering toewijzen en schadevergoeding opleggen voor een tijdens hoger beroep overleden slachtoffer wiens nabestaanden deze introkken?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:501](#) 01-04-2025

Kon het hof oordelen dat de verdachte is binnengedrongen in de servers van de politie?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:506](#) 01-04-2025

Heeft het hof ten onrechte geoordeeld dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend en kon het hof verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:473](#) 01-04-2025

Hoger beroep nietig wegens het ontbreken van de pleitnota.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:490](#) 01-04-2025

Heeft het hof de beslissing op de tenuitvoerlegging van de vordering gemotiveerd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:491](#) 01-04-2025

Kon het hof aan de vrijheidsbeperkende maatregel verplichting verbinden dat de verdachte geen contact 'zal hebben' met het slachtoffer, nu naleving daarvan niet onder alle omstandigheden afhankelijk is van gedrag van de verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:493](#) 01-04-2025

Is afwijzing verenigbaar met het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op eerlijk proces?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:492](#) 01-04-2025

Kon het hof de verdachte veroordelen in de door de benadeelde partij gemaakte reiskosten naar zijn advocaat-gemachtigde?

RECHTSPRAAK

Kon het hof de verdachte veroordelen in de door de benadeelde partij gemaakte reiskosten naar zijn advocaat-gemachtigde?

Kon het hof de verdachte veroordelen in de door de benadeelde partij gemaakte reiskosten naar zijn advocaat-gemachtigde?

Het cassatiemiddel klaagt over de veroordeling van de verdachte in de 'proceskosten' van [benadeelde], te weten de reiskosten naar zijn advocaat-gemachtigde, ten bedrage van € 10,92.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 2.4 tot en met 2.9. De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen en deze kosten afwijzen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:492

Zaaknummer: 22/02327

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en T.B. Trotman

Advocaten: D.J.M. Dammers

Wetsartikelen: 532 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof aan de vrijheidsbeperkende maatregel verplichting verbinden dat de verdachte geen contact ‘zal hebben’ met het slachtoffer, nu naleving daarvan niet onder alle omstandigheden afhankelijk is van gedrag van de verdachte?

Kon het hof aan de vrijheidsbeperkende maatregel verplichting verbinden dat de verdachte geen contact ‘zal hebben’ met het slachtoffer, nu naleving daarvan niet onder alle omstandigheden afhankelijk is van gedrag van de verdachte?

Het cassatiemiddel komt met verschillende klachten op tegen de door het hof opgelegde vrijheidsbeperkende maatregel als bedoeld in artikel 38v Sr.

Het cassatiemiddel klaagt in de eerste plaats over de oplegging van de vrijheidsbeperkende maatregel (contactverbod), voor zover deze inhoudt dat de verdachte op geen enkele wijze – direct of indirect – contact ‘zal hebben’ met het slachtoffer. Het voert daartoe aan dat de naleving van deze verplichting niet onder alle omstandigheden afhankelijk is van het gedrag van de verdachte omdat het slachtoffer contact kan leggen met de verdachte.

Het hof heeft bij de oplegging van de vrijheidsbeperkende maatregel voor zover deze inhoudt dat de veroordeelde op geen enkele wijze – direct of indirect – contact ‘zal opnemen, zoeken of hebben’ met [betrokkene] kennelijk willen aansluiten bij de in artikel 38v lid 2 aanhef en onder b Sr omschreven verplichting. De beslissing van het hof moet daarom zo worden verstaan dat het hof de verdachte heeft bevolen zich voor de duur van drie jaren te onthouden van contact met [betrokkene]. De verdachte heeft gelet hierop geen belang bij de klacht.

Het cassatiemiddel klaagt verder over de oplegging van de vrijheidsbeperkende maatregel (gebiedsverbod), voor zover deze inhoudt dat de verdachte niet aanwezig zal zijn daar ‘waar [betrokkene] (...) woonachtig is’.

De door het hof opgelegde vrijheidsbeperkende maatregel is in strijd met artikel 38v lid 2

aanhef en onder a Sr voor zover deze inhoudt dat de verdachte niet aanwezig zal zijn daar ‘waar [betrokkene] (...) woonachtig is’, omdat in zoverre niet een voldoende precieze omschrijving van het gebied waarbinnen de verdachte zich niet mag bevinden is geformuleerd (vgl. HR 12 maart 2019, ECLI:NL:HR:2019:338, r.o. 2.6.2).

Het cassatiemiddel is in zoverre terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de zaak zelf afdoen en de vrijheidsbeperkende maatregel vernietigen voor zover deze inhoudt dat de verdachte zich niet zal ophouden daar ‘waar [betrokkene] (...) woonachtig is’, zodat resteert het bevel dat de verdachte zich niet zal ophouden in de [a-straat] te [plaats].

Opmerking verdient dat sinds 1 januari 2023 artikel 6:6:23a1 Sv de mogelijkheid biedt om de inhoud van de vrijheidsbeperkende maatregel te wijzigen. Op grond van artikel 6:6:1 lid 1 Sv kan de rechter hiertoe overgaan op vordering van de officier van justitie, op verzoek van de veroordeelde, of ambtshalve.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:491

Zaaknummer: 23/03369

Rechters: M.J. Borgers, C.N. Dalebout en F. Posthumus

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 38v Sr en 6:6:23a Sv

RECHTSPRAAK

Is afwijzing verenigbaar met het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op eerlijk proces?

Is afwijzing verenigbaar met het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op eerlijk proces?

Het cassatiemiddel klaagt dat de afwijzing door het hof van het door de verdediging gedane verzoek tot het horen van de verbalisanten [verbalisant 1], [verbalisant 2], [verbalisant 3] en [verbalisant 4] als getuigen niet verenigbaar is met het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces.

De afwijzing door het hof van het verzoek tot het horen van de verbalisanten [verbalisant 1], [verbalisant 2], [verbalisant 3] en [verbalisant 4] als getuigen, waaraan door de verdediging onder meer ten grondslag is gelegd dat de eerder afgelegde verklaringen van die getuigen een belastende strekking hebben, is niet zonder meer begrijpelijk. De Hoge Raad neemt daarbij in aanmerking dat het hof de bewezenverklaring heeft aangenomen mede op grond van die door de verdachte betwiste verklaringen van [verbalisant 1], [verbalisant 2], [verbalisant 3] en [verbalisant 4] zonder dat de verdediging deze getuigen heeft kunnen ondervragen, terwijl het hof niet ervan blijk heeft gegeven te hebben nagegaan of de procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces (vgl. HR 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:576).

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:493

Zaaknummer: 22/02494

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: K. Kok

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Hoger beroep nietig wegens het ontbreken van de pleitnota.

Hoger beroep nietig wegens het ontbreken van de pleitnota.

Het cassatiemiddel klaagt dat het onderzoek op de terechtzitting in hoger beroep en de naar aanleiding daarvan gedane uitspraak nietig zijn, omdat de pleitnota die op de terechtzitting in hoger beroep door de raadsman van de verdachte aan het hof is overgelegd, zich niet bij de stukken bevindt.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 2.2 tot en met 2.4.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:473

Zaaknummer: 22/04017

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en R. Kuiper

Advocaten: R. Zilver

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Heeft het hof de beslissing op de tenuitvoerlegging van de vordering gemotiveerd?

Heeft het hof de beslissing op de tenuitvoerlegging van de vordering gemotiveerd?

Het cassatiemiddel klaagt dat de beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging niet is gemotiveerd.

De verdachte is veroordeeld voor diefstal en opzetheling tot een gevangenisstraf van één maand.

In het door het hof in zoverre bevestigde vonnis van de politierechter is de vordering tot tenuitvoerlegging toegewezen. Dat vonnis houdt daarover uitsluitend in:

‘Tenuitvoerlegging van het voorwaardelijk gedeelte, groot 6 weken, van de bij vonnis van 5 december 2019 van de politierechter aan de veroordeelde opgelegde gevangenisstraf.’

Deze beslissing is, anders dan artikel 6:6:5 lid 1 Sv in samenhang met artikel 6:6:21 lid 1 Sv vereist, niet gemotiveerd. Het cassatiemiddel is daarom terecht voorgesteld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:490

Zaaknummer: 23/03884

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en F. Posthumus

Advocaten: Schroeder, M.J.G. M.J.G. Schroeder

Wetsartikelen: 6:6:5 Sv en 6:6:21 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte geoordeeld dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend en kon het hof verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

Heeft het hof ten onrechte geoordeeld dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend en kon het hof verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt in de eerste plaats over het oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend (uitgereikt).

Bij de beoordeling van deze klacht moet het volgende worden vooropgesteld. Als de niet-gedetineerde verdachte niet staat ingeschreven in de basisregistratie personen (BRP), maar van hem wel een (feitelijke) woon- of verblijfplaats bekend is, moet uitreiking van de dagvaarding op grond van artikel 36e lid 1 aanhef en onder b sub 2° Sv op dat adres plaatsvinden (vgl. HR 13 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, r.o. 3.17).

Onbekendheid met een feitelijke woon- of verblijfplaats kan onder meer niet worden aangenomen als niet is geprobeerd de uitreiking van de dagvaarding te doen plaatsvinden op een adres dat uit de stukken blijkt, voor de hand ligt en redelijkerwijs als feitelijke woon- of verblijfplaats van de verdachte zou kunnen gelden. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het adres dat de verdachte in de akte van hoger beroep heeft doen opnemen. Dit adres moet niet door een latere opgave zijn achterhaald. (Vgl. HR 13 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, r.o. 3.24, onder b.)

Zo'n adres dat in de akte van hoger beroep is opgenomen, kan als achterhaald worden aangemerkt, als het gaat om een adres dat op het moment dat die akte werd opgemaakt het BRP-adres van de verdachte betrof, terwijl daarna – maar voor het moment van uitreiking van de dagvaarding – de verdachte is uitgeschreven uit de BRP. Als gevolg van die uitschrijving wordt dat adres niet langer aangemerkt als feitelijke woon- of verblijfplaats van de verdachte.

(Vgl. HR 27 september 2011, ECLI:NL:HR:2011:BR2079, r.o. 2.4.)

Uit de stukken blijkt, naast wat al is weergegeven in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 6, dat de verdachte in de BRP stond ingeschreven op het adres [b-straat 1] in [geboorteplaats] van 2 december 2020 tot 22 november 2021. Met ingang van 22 november 2021 is hij in de BRP geregistreerd als niet-ingezetene met de vermelding ‘Vertrokken Onbekend Waarheen (VOW)’.

Voor zover de klacht aanvoert dat het oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend door de uitreiking van de dagvaarding aan een medewerker van het openbaar ministerie, volgend op de pogingen tot uitreiking van de dagvaarding op het adres [a-straat 1] in [plaats], en de verzending van een afschrift van de dagvaarding naar dat adres, niet zonder meer begrijpelijk is, is het terecht voorgesteld. Blijkens de stukken is immers het adres [a-straat 1] in [plaats] in de informatiestaat SKDB opgenomen met als registratiedatum 26 oktober 2020, terwijl – gelet op de akte van hoger beroep van 9 augustus 2021 en de daarbij gevoegde schriftelijke bijzondere volmacht van 29 juli 2021 – nadien door de verdachte ook het adres [b-straat 1] in [geboorteplaats] was opgegeven en redelijkerwijs als (feitelijke) woon- of verblijfplaats van de verdachte kon gelden. Uit de stukken blijkt niet dat tevens tot betekening aan het adres [b-straat 1] in [geboorteplaats] is overgegaan.

Dit leidt echter niet tot cassatie. Uit de hierboven bedoelde stukken blijkt namelijk dat het adres [b-straat 1] in [geboorteplaats] dat is opgenomen in de akte van hoger beroep van 9 augustus 2021 en de daarbij gevoegde schriftelijke bijzondere volmacht van 29 juli 2021, op die data het BRP-adres van de verdachte was, en verder dat nadien, te weten op 22 november 2021, de adresvermelding in de BRP is gewijzigd in ‘Vertrokken Onbekend Waarheen (VOW)’. Daaruit volgt dat het adres [b-straat 1] in [geboorteplaats] op de data waarop telkens is getracht de dagvaarding uit te reiken (11, 17 en 26 februari 2022) en de datum waarop is overgegaan tot uitreiking van de dagvaarding aan een medewerker van het openbaar ministerie (9 maart 2022), als achterhaald kon worden aangemerkt. Er bestond op 11, 17 en 26 februari 2022 en 9 maart 2022 dus geen verplichting op grond van artikel 36e lid 1 aanhef en onder b sub 2° Sv om op het adres [b-straat 1] in [geboorteplaats] tot uitreiking van de dagvaarding over te gaan, of op grond van artikel 36e lid 2 aanhef en onder b Sv om een afschrift van de dagvaarding naar dat adres te verzenden. Het hof heeft daarom kunnen oordelen dat de betekening van de dagvaarding in hoger beroep op juiste wijze heeft plaatsgevonden, wat er ook zij van de motivering van dat oordeel.

De klacht faalt.

Het cassatiemiddel klaagt verder over de beslissing van het hof tot het verlenen van verstek

tegen de niet-verschenen verdachte.

In deze zaak moet voor de toepassing van de regeling van artikel 36g Sv het adres [b-straat 1] in [geboorteplaats] dat is opgenomen in de akte van hoger beroep en de daarbij gevoegde schriftelijke volmacht, worden aangemerkt als de opgave van een adres in de zin van artikel 36g lid 1 aanhef en onder c Sv, waaraan mededelingen over de strafzaak kunnen worden toegezonden. Uit de stukken kan niet blijken dat een afschrift van de dagvaarding in hoger beroep aan dit adres is gezonden, zodat ervan moet worden uitgegaan dat dit niet is gebeurd. Die stukken houden ook niets in waaruit kan volgen dat die verzending op grond van artikel 36g lid 3 Sv achterwege kon blijven. Daarbij is van belang dat het door de verdachte opgegeven adres op het moment van het instellen van het hoger beroep weliswaar zijn BRP-adres was, maar aan dit adres is niet de dagvaarding in hoger beroep uitgereikt. Verder moet worden aangenomen – op grond van de door de gemeente opgenomen vermelding ‘Vertrokken Onbekend Waarheen (VOW)’ – dat de verdachte, nadat hij zijn BRP-adres op het moment van het instellen van hoger beroep had opgegeven, dat adres niet zelf heeft gewijzigd of heeft doen wijzigen in de BRP. Van een geval als bedoeld in artikel 36g lid 3 aanhef en onder a of c Sv is daarom niet sprake. Een en ander brengt met zich dat het hof ervan blijk had moeten geven te hebben onderzocht of er reden was het onderzoek op de terechtzitting te schorsen om de verdachte in de gelegenheid te stellen alsnog bij het onderzoek op de terechtzitting tegenwoordig te zijn. Van zo’n onderzoek blijkt niet. (Vgl. HR 27 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BX4736.)

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, slaagt het.

De redactie, april 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:506

Zaaknummer: 22/02031

Rechters: M.J. Borgers, C. Caminada en F. Posthumus

Advocaten: G.W.L.A.M. Koppen

Wetsartikelen: 36e Sv, 36g Sv, 28o Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de verdachte is binnengedrongen in de servers van de politie?

Kon het hof oordelen dat de verdachte is binnengedrongen in de servers van de politie?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt over de bewezenverklaring voor zover die inhoudt dat de verdachte ‘in één of meer geautomatiseerde werken, namelijk in één of meer servers van de politie’ is binnengedrongen.

Overeenkomstig de tenlastelegging is ten laste van de verdachte onder 2 bewezen verklaard dat:

‘hij in de periode van 1 januari 2015 t/m 13 juni 2017 te ’s-Gravenhage, telkens opzettelijk en wederrechtelijk in één of meer geautomatiseerde werken, namelijk in één of meer servers van de politie, is binnen gedrongen met behulp van één of meer valse sleutels, namelijk door onbevoegd gebruik te maken van een gebruikersnaam en wachtwoord en door zich met een gebruikersnaam en wachtwoord toegang te verschaffen tot de server(s) van de politie met een ander doel dan waarvoor hem die gebruikersnaam en dat wachtwoord ter beschikking stonden en/of waarvoor hem die toegang was toegestaan en (vervolgens) gegevens die waren opgeslagen en/of verwerkt en/of overgedragen door middel van die geautomatiseerde werken waarin hij zich wederrechtelijk bevond, voor zichzelf heeft overgenomen, namelijk door (telkens) (vertrouwelijke) informatie (omtrent een of meer personen) uit een of meer politiesystemen te exporteren en/of te printen.’

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 138ab in samenhang met artikel 80sexies (oud) Sr. Daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende begrip ‘geautomatiseerd werk’ is gebruikt in de betekenis die dat begrip heeft in die bepalingen.

Een inrichting kan alleen als een ‘geautomatiseerd werk’ in de zin van artikel 80sexies (oud)

Sr worden aangemerkt als zij geschikt is om drie functies te vervullen, te weten opslag, verwerking en overdracht van gegevens. Het begrip ‘geautomatiseerd werk’ in de zin van artikel 80sexies (oud) Sr is echter niet beperkt tot apparaten die zelfstandig aan deze drievoudige eis voldoen. Ook netwerken die bestaan uit computers die door middel van via het internet verspreide software met elkaar zijn verbonden en/of telecommunicatievoorzieningen vallen onder dat begrip, evenals delen van zulke geautomatiseerde werken. (Vgl. HR 26 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY9718 en, over het in artikel 161sexies (oud) Sr voorkomende begrip ‘geautomatiseerd werk’, HR 22 februari 2011, ECLI:NL:HR:2011:BN9287.)

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof vastgesteld dat de verdachte, door in te loggen met het aan hem als politieambtenaar verstrekte account, zich de toegang heeft verschaft tot de politiesystemen en de politiewerkomgeving. In die digitale werkomgeving heeft de verdachte vervolgens personen, voertuigen (kentekens) en/of adressen bevraagd, waarna hij de verkregen gegevens heeft geëxporteerd en geprint. Het op die vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte ‘in één of meer geautomatiseerde werken, namelijk in één of meer servers van de politie’ is binnengedrongen getuigt – in het licht van wat hiervoor is vooropgesteld – niet van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk. Anders dan in de toelichting op het cassatiemiddel is betoogd, doet daaraan niet af dat het hof geen nadere vaststellingen heeft gedaan over de precieze manier waarop een concreet aangeduide server door de verdachte is binnengedrongen. Naar het hof kennelijk in aanmerking heeft genomen brengt het inloggen in, en raadplegen van, een digitale werkomgeving of digitaal systeem als hier aan de orde, met zich dat toegang wordt verworven tot één of meer servers die deze werkomgeving of dat systeem in stand houden en daarmee – al dan niet in verbinding met andere apparaten – bestemd zijn om langs elektronische weg gegevens op te slaan, te verwerken en over te dragen.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, april 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:501

Zaaknummer: 23/01461

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en C.N. Dalebout

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 138ab Sr en 80sexies Sr

RECHTSPRAAK

Moet uit de bewijsvoering blijken dat slachtoffers materieel nadeel leden, en kon het hof de vordering toewijzen en schadevergoeding opleggen voor een tijdens hoger beroep overleden slachtoffer wiens nabestaanden deze introkken?

Moet uit de bewijsvoering blijken dat slachtoffers materieel nadeel leden, en kon het hof de vordering toewijzen en schadevergoeding opleggen voor een tijdens hoger beroep overleden slachtoffer wiens nabestaanden deze introkken?

Wenk

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de bewezenverklaring van mensenhandel ten aanzien van uitbuiting.

Deze bewezenverklaring steunt op de bewijsmiddelen die zijn opgenomen in (de aanvulling op) het arrest van het hof. Verder heeft het hof in zijn arrest een bewijsoverweging opgenomen zoals weergegeven in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 3.4.

Voor zover het cassatiemiddel berust op de opvatting dat voor een op artikel 273f Sr toegesneden bewezenverklaring uit de bewijsvoering moet kunnen worden afgeleid 'dat de slachtoffers daadwerkelijk een materieel nadeel hebben geleden', faalt het omdat die opvatting in haar algemeenheid geen steun vindt in het recht. De bewezenverklaring is, ook voor zover het hof heeft geoordeeld dat sprake was van uitbuiting, toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

Beoordeling van het derde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering tot

schadevergoeding van de benadeelde partij [slachtoffer] en over de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van [slachtoffer]. Het voert daartoe aan dat [slachtoffer] tijdens het hoger beroep was overleden en dat namens haar nabestaanden op de terechtzitting in hoger beroep is verklaard dat de vordering niet wordt gehandhaafd.

Het strafgeding voorziet niet in de mogelijkheid dat in geval van overlijden van de benadeelde partij de erfgenaam zich in het geding voegt en de (proces)positie van de benadeelde partij overneemt. Dit betekent dat ook als de persoon die zich op grond van artikel 51f lid 1 Sv als benadeelde partij in het strafgeding heeft gevoegd, is overleden, de rechter op grond van artikel 361 lid 4 Sv moet beslissen op de betreffende vordering. (Vgl. HR 15 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:917.) Als de voeging in eerste aanleg heeft plaatsgehad, dan duurt zij, voor zover de gevorderde schadevergoeding is toegewezen, ook in zo'n geval op grond van artikel 421 lid 2 Sv van rechtswege voort in hoger beroep.

Op grond van artikel 36f lid 2 Sr kan de schadevergoedingsmaatregel worden opgelegd als en voor zover de verdachte jegens het slachtoffer naar burgerlijk recht aansprakelijk is voor de schade die door het strafbare feit is toegebracht. Die aansprakelijkheid van de verdachte jegens het slachtoffer eindigt niet door het overlijden van het slachtoffer. (Vgl. HR 13 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BL9105.)

Het hof heeft vastgesteld dat de vordering van de benadeelde partij [slachtoffer] in eerste aanleg integraal is toegewezen. In het licht hiervan heeft het hof geoordeeld dat de voeging in hoger beroep van rechtswege voortduurt 'zodat het hof daarop heeft te beslissen', en dat de omstandigheid dat de benadeelde partij ten tijde van de over haar vordering te nemen beslissing was overleden, aan toewijzing van de vordering niet in de weg staat, ook niet als die vordering strekt tot vergoeding van immateriële schade. Verder heeft het hof geoordeeld dat in een geval als dit – waarin het slachtoffer is overleden nadat de verdachte hoger beroep had ingesteld – een schadevergoedingsmaatregel kan worden opgelegd ten behoeve van het slachtoffer. Deze oordelen zijn tegen de achtergrond van wat onder hierboven is vooropgesteld, juist.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, april 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:498

Zaaknummer: 23/02843

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: J. Kuijper, S.J. van der Woude en N.D. Geraads

Wetsartikelen: 273f Sr, 51f Sv, 51a Sv, 36f Sr en 421 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft de verdachte vrijwillig afstand gedaan van zijn recht om bij de behandeling van de zaak aanwezig te zijn?

Heeft de verdachte vrijwillig afstand gedaan van zijn recht om bij de behandeling van de zaak aanwezig te zijn?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 2.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:495

Zaaknummer: 23/01436

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en R. Kuiper

Advocaten: N. van Schaik

Wetsartikelen: 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Heeft het hof de verklaring van de inmiddels overleden getuige voor het bewijs kunnen gebruiken, terwijl de verdediging ten aanzien van die, inmiddels overleden, getuige niet het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen?

Heeft het hof de verklaring van de inmiddels overleden getuige voor het bewijs kunnen gebruiken, terwijl de verdediging ten aanzien van die, inmiddels overleden, getuige niet het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof de verklaring van [getuige] voor het bewijs heeft gebruikt, terwijl de verdediging ten aanzien van die – inmiddels overleden – getuige niet het ondervragingsrecht heeft kunnen uitoefenen.

In gevallen waarin de rechter voor het bewijs gebruik wil maken van een door een getuige afgelegde verklaring, terwijl de verdediging – ondanks het nodige initiatief – niet een behoorlijke en effectieve mogelijkheid heeft gehad om ten aanzien van die getuige het ondervragingsrecht uit te oefenen, moet de rechter nagaan of het proces als geheel eerlijk is verlopen. Hierbij zijn – met het oog op de beoordeling of de procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces – van belang (i) de reden dat het ondervragingsrecht niet kan worden uitgeoefend met betrekking tot een getuige van wie de verklaring voor het bewijs wordt gebruikt, (ii) het gewicht van de verklaring van de getuige, binnen het geheel van de resultaten van het strafvorderlijke onderzoek, voor de bewezenverklaring van het feit, en (iii) het bestaan van compenserende factoren, waaronder ook procedurele waarborgen, die compensatie bieden voor het ontbreken van een ondervragingsgelegenheid.

Voor de beoordeling of wordt voldaan aan de eisen van een eerlijk proces, is het gewicht van

de verklaring van de betreffende getuige in de bewijsconstructie een belangrijke beoordelingsfactor. Dat doet er echter niet aan af dat ook de aanwezigheid van een goede reden voor het niet kunnen ondervragen van de getuige en het bestaan van compenserende factoren in die beoordeling moeten worden betrokken, waarbij al deze beoordelingsfactoren in onderling verband moeten worden beschouwd. Naarmate het gewicht van de verklaring van de getuige groter is, is het – wil de verklaring voor het bewijs kunnen worden gebruikt – des te meer van belang dat een goede reden bestaat voor het niet bieden van een ondervragingsgelegenheid en dat compenserende factoren bestaan. (Vgl. HR 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:576, r.o. 2.12.2 en 2.12.3, en HR 12 oktober 2021, ECLI:NL:HR:2021:1418, r.o. 2.4.2.)

De verdediging heeft niet het ondervragingsrecht ten aanzien van [getuige] kunnen uitoefenen, omdat [getuige] is overleden al voordat het hof het verzoek tot het horen van [getuige] als getuige had toegewezen. Het hof heeft de door [getuige] bij de politie afgelegde verklaring als bewijsmiddel 2 gebruikt voor het bewijs. Het hof heeft in dit verband overwogen dat die verklaring – anders dan de aangifte – niet uitsluitend of in beslissende mate redengevend is voor het bewijs van het ten laste gelegde feit, maar dat zij een van de, die aangifte ondersteunende, bewijsmiddelen vormt. Het hof heeft voor wat betreft dat overige steunbewijs gewezen op het door de verdachte in de nacht van 10 op 11 juli 2017 ingesproken geluidsfragment op de telefoon van de aangeefster, op het feit dat de verdachte na de ten laste gelegde bedreiging vele malen heeft geprobeerd de aangeefster te bellen, en op de aard en inhoud van de door de aangeefster naar de politie gestuurde WhatsApp-berichten toen de verdachte de middag na de ten laste gelegde bedreiging bij haar huis stond. Het hof heeft daarnaast vastgesteld dat de raadsman van de verdachte in de gelegenheid is geweest om de aangeefster te ondervragen bij de raadsheer-commissaris. Het hierop gebaseerde kennelijke oordeel van het hof dat het proces als geheel eerlijk is verlopen en dat de verklaring van [getuige] voor het bewijs kan worden gebruikt zonder dat dit een schending oplevert van artikel 6 EVRM, getuigt in het licht van wat hiervoor is vooropgesteld niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, april 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:494

Zaaknummer: 22/04315

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en T. Kooijmans

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 6 EVRM , 287 Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Mocht het hof volstaan met het opmaken van een verkort proces-verbaal van de terechtzitting en is er sprake van verjaring van het recht tot strafvordering?

Mocht het hof volstaan met het opmaken van een verkort proces-verbaal van de terechtzitting en is er sprake van verjaring van het recht tot strafvordering?

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof in strijd met artikel 327a lid 3 Sv heeft volstaan met het opmaken van een verkort proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 5 november 2004.

Het hof heeft aan de Hoge Raad bericht dat een uitgewerkt proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep van 5 november 2004 niet is opgemaakt. Op grond hiervan moet worden aangenomen dat de in artikel 327a lid 3 Sv bedoelde aanvulling van het verkorte proces-verbaal niet heeft plaatsgevonden.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, slaagt het.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel voert aan dat voor feit 4 het recht tot strafvordering wegens verjaring is vervallen.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de plaatsvervangend advocaat-generaal onder 3.

De Hoge Raad zal voor feit 4 het openbaar ministerie niet-ontvankelijk verklaren in de vervolging.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:496

Zaaknummer: 23/01522

Rechters: R.J. Baumgardt, A.E.M. Röttgering en J. Kuiper

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 70 Sr, 72 Sr en 327a Sv